

Les eleccions al Parlament de Catalunya del 32

Cinto Gubern

El rei Jaume II presidint les Corts medievals.

El president Macià dirigint la paraula al poble des del balcó de la Generalitat en ocasió de la manifestació pro Estatut.

Obertura del Parlament Català presidit per Lluís Companys, durant el discurs de Francesc Macià en ésser confirmat President del Govern de Catalunya. 6 de desembre de 1932.

Les Corts Catalanes tenen el seu origen en la Cort Comptal o Curia Principis que pren el nom de cort general d'ençà del regnat de Jaume I, adoptant una periodicitat anyal. Aquestes Corts estaven formades pels tres braços (noblesa, clergat i tercer estament) i eren convocades pel rei i dintre del territori del Principat.

Començaven les sessions amb la proposició o discurs de la corona que feia el rei. També es presentaven a les Corts els capitals de greuges. Totes les proposicions eren estudiades per cadascun dels estaments per separat i si esqueia, aprovades per les Corts en ple.

Les Corts per a tirar endavant els seus acords podien nomenar una diputació del General o Generalitat formada per nou membres amb l'encàrrec de fer complir els acords de les Corts.

Aquests són els organismes de govern que Catalunya tingué fins que amb la força de les armes els hi foren arravatats el 1714.

El setembre del 1932, després de l'aprovació de l'Estatut, el poble català es preparava per les eleccions al Primer Parlament català, aquest mateix poble que uns anys endarrera havia plebiscitat l'Estatut, amb les desconfiances i els recels habituals d'un poble tan avesat a la protesta com el nostre, sempre pensant en un engany o una desil·lusió, veia a la fi manifestades les seves ànsies de llibertat i autonomia amb l'aprovació de l'Estatut i aquestes eleccions al Parlament de Catalunya.

SISTEMA ELECTORAL

La Generalitat previ acord amb el govern fixà la data per a l'elecció del primer Parlament de Catalunya (20 novembre del 32), així com les circumscripcions (Barcelona-ciutat, Barcelona-circumscripció, Lleida, Girona i Tarragona) on se celebraren els comicis. Al mateix temps determinava la proporció diputats-població i establia que es votaria un diputat per cada quaranta mil votants amb un mínim de 14 diputats per circumscripció.

Per decret del President de la Generalitat, Barcelona-ciutat havia d'eleger vint-i-quatre

diputats (vint majoria, quatre minoria), Barcelona-circumscripció disset (quinze majoria i quatre minoria) i la resta de circumscripcions, catorze diputats cadascuna (1).

El sistema electoral era el mateix que per les Corts Constituents i les circumscripcions àmplies eren una garantia contra el caciquisme i localisme.

S'exigia un mínim del 20 % dels vots per resultar elegit a la primera volta, és a dir, l'elector amb més vots del partit guanyador, havia de tenir el 20 % dels vots per ésser elegit. Així s'obligava a les forces polítiques a concentrar-se i fer aliances doctorals. La dona encara no tenia vot tot i que havia estat reconegut per la Constitució Republicana. Això va provocar protestes per part del feminisme polític (a les properes eleccions a les Corts de l'Estat, del 33, la dona va tenir vot útil).

QUI ES PRESENTÀ I QUÈ REPRESENTA

La normativa electoral que acaben d'explicar, ja clarificava la situació electoral amb dos partits, un amb tendència a la dreta, la Lliga Regionalista i l'altre amb tendència a l'esquerra, però fugint de l'extremisme, l'Esquerra Republicana de Catalunya.

La Lliga Regionalista, sota la coalició Concòrdia Catalana, representava una opció conservadora però moderna, se'n pot dir una «dreta civilitzada» que reconeixia la legitimitat política del règim republicà encara que no estigués d'acord amb el sistema electoral, ja que el seu objectiu bàsic en el Parlament era la redacció de les lleis interiors de Catalunya.

L'Esquerra Republicana de Catalunya es presentà sota la coalició del seu mateix nom, E.R.C., però amb l'aliança amb la Unió Socialista de Catalunya, U.S.C. La seva tasca era desenvolupar legislativament el programa republicà (laïcisme, sobirania popular, reforma agrària, etc.) i no tan sols la redacció de la Constitució interna de Catalunya sinó una llei municipal, l'ordenació del territori, etc.

El Partit Catalanista Republicà és el partit

que dintre de les minories tenia més a dir encara que eren conscients del poc paper que podien jugar degut al camí pres per l'electorat català en les anteriors eleccions, a més de l'abandó d'un nombre de personalitats cap E.R.C.

El P.C.R. es presentà per Badalona sota la coalició Concentració Catalanista Republicana, i per Tarragona amb la Coalició d'Esquerres Tarraconines juntament amb els radicals-socialistes locals, els federals i el P.S.O.E. Aquí és on tenien més possibilitats de treure parlamentaris.

El seu programa era lleial a la república amb

l'objectiu polític de la República Federal. Finalment el Bloc Obrer i Camperol era el partit més significatiu dintre els comunistes. Es presentà sol a les eleccions i proposà un programa de profundització de la revolució democràtica i una futura revolució socialista per arribar a la constitució de la Unió Ibèrica de Repúbliques Socialistes.

ELECTORAT A NIVELL GENERAL I A BADALONA

Ens centrarem tan sols a la circumscripció de Barcelona-ciutat i Barcelona-circumscripció dintre la qual voten els ciutadans de Badalona.

Nivell de participació:

		Cens electoral	Votants
General	60,23 %	786.865	473.512
Barcelona-ciutat	54,76 %	267.787	145.655
Barcelona-circumscripció	59,57 %	229.132	136.491
Badalona	49,06 %	12.600	6.182 (1)

(1) Segons el diari «Clamor».

Resultats:

Barcelona-ciutat

	A	B	C
Esquerra Republicana de Catalunya	40,72	22,30	19
Concòrdia Ciutadana	23,43	12,83	5
Partit Republicà Radical	12,48	6,83	
Concentració Catalanista	11,16	6,11	
Dreta de Catalunya	3,98	2,17	
Bloc Obrer i Camperol	1,65	0,90	
Partit Comunista de Catalunya	0,76	0,41	
Aliança d'Extrema Esquerra	0,70	0,38	
Estat Català-Partit Proletari	0,13	0,07	
Concentració Espanyola	0,10	0,05	
Vots en blanc	0,13	0,07	
Vots nuls	0,76	0,39	

Barcelona-circumscripció

	A	B	C
Esquerra Republicana de Catalunya	56,64	33,74	15
Concòrdia Ciutadana	31,92	19,01	4
Partit Republicà Radical	4,99	2,97	
Dreta de Catalunya	4,32	2,57	
Aliança d'esquerres i extrema esquerra Federal	2,04	1,21	
Bloc Obrer i Camperol	1,56	0,93	
Partit Socialista Obrer Espanyol	1,44	0,86	
Partit Comunista de Catalunya	0,15	0,09	

A: % sobre votants

B: % sobre cens electoral

C: Diputats

DIPUTATS AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Barcelona-ciutat

	Vots	Partit
Martí Barrera i Maresma	57.396	ERC
Nicolau Battestini i Galup	57.568	ERC
Joan Casanellas i Ibarz	58.677	ERC
Amadeu Colldeforns i Margalló	57.968	ERC
Josep Dencàs i Puigdollers	59.207	ERC
Lluís Duran i Ventosa	35.565	Lliga
Joan Fronsosa i Salomó	57.746	USC
Miquel Guinart i Castellà	57.510	ERC
Joan Lluhi i Vallescà	57.510	ERC
Francesc Macià i Llusà	65.300	ERC
Antoni Martínez i Domingo	36.980	Lliga
Carles Pi i Sunyer	61.945	ERC
Joan Puig i Ferrater	60.540	ERC
Francesc Ribes i Soberano	57.542	ERC
P. Martir Rosell i Vilar	57.644	ERC
Jaume Serra i Munter	62.262	ERC
Joan B. Soler i Bru	58.002	ERC
Joan Soler i Plà	58.777	Unió Catalanista
Josep M. Tallada i Paulí	35.825	Lliga
Josep Tarradellas i Joan	60.857	ERC
Joan Tauler i Palomares	58.262	ERC
Ferran Valls i Taberner	36.158	Lliga
Joan Ventosa i Calvell	36.158	Lliga
Estanislau Ruiz i Ponseti	57.786	USO

Resultats electorals: (Generalitat), «La Publicitat», 23 de novembre del 32, pàg. 1.

Barcelona-circumscripció

	Vots	Partit
Salvador Armenterol i Torrents	77.815	ERC
Gaspar Armengol i Taló	78.021	ERC
Josep Balart i Armengol	76.367	ERC
Joaquín Bilbeny i Bosch	76.887	ERC
Lluís Bru i Jardí	77.371	ERC
Pere Comes i Calvet	78.262	ERC
Joan Comorera i Soler	77.615	USO
Lluís Companys i Jover	77.401	ERC
Josep Fontbernat i Verdaguer	76.961	ERC
Pere Mestres i Albert	77.183	ERC
Joan Mora i Adsera	77.183	ERC
Francesc Riera i Claramunt	76.851	ERC
Pau Romera i Ferrer	44.005	UDC
Joan Selves i Carner	77.221	ERC
Jaume Sallés i Figueres	76.035	ERC
Manel Serra i Moret	78.815	USC
Josep M. ^a Trias de Bes	44.775	Lliga
Miquel Vidal i Guardiola	44.780	Lliga
Antoni Miracle i Mercader	43.852	Lliga

Resultats electorals: (Generalitat), «La Publicitat», 25 de novembre del 32, pàg. 1.

Els resultats obtinguts en aquestes eleccions al Parlament de Catalunya per les diferents coalicions i partits confirmen el bipartidisme ERC-Lliga. La proporció fou sobre vuitanta-cinc actes a cobrir, la següent: seixanta-set foren per les candidatures d'ERC i disset per les de la Lliga. ERC guanyà les majories i la Lliga les minories a excepció de l'acta que obté el PCR a Tarragona amb la Coalició d'Esquerres.

Els diputats pròpiament d'ERC foren cinquanta-cinc, els altres foren dels companys de coalició, mentre que els electes de la Lliga, fora del diputat d'Unió Democràtica, foren del seu propi partit.

El grau de participació als comicis fou relativament alt, tenint en compte que les xifres d'abstenció són degudes en gran part a circumstàncies alienes a la conjuntura política, com poden ser, analfabetisme, manca de comunicacions, error en el cens, etc. i entra dins la «abstenció previsible» sigui quina sigui la consulta efectuada. També s'ha de comptar amb el cansament dels electors que patiren quatre convocatòries en menys d'un any i mig.

Si comparem els resultats d'aquests comicis amb els d'altres eleccions anteriors

siguin a les Corts Constituents o a les Municipals, veiem sobretot pel que fa a la circumscripció Barcelona-circumscripció, una certa baixada d'ERC, tot i essent majoria en aquests comicis, gran pèrdua dels radicals, gairebé enfonsats i prop de la Lliga, tot i no fent coalició amb la Dreta de Catalunya. En el cas concret de Badalona veurem els resultats:

	12-IV-31 Eleccions Municipals	28-VI-31 Eleccions Diputats a Corts	20-XI-32 Eleccions al Parlament
Votants	5.814	9.287	6.214
ERC	1.756	6.222	2.819
Lliga	2.234	1.094	1.818
Radicals	1.781	1.067	762

Resultats de «Clamor», diari independent de Badalona.

A nivell general de Catalunya veiem que ERC triomfa per gran majoria però no aconsegueix en lloc la majoria absoluta; com a molt arriba a un 35 % del cens i encara que no perdi la direcció de la política catalana, perd electors en favor d'una segona força, la Lliga, que aconsegueix el 20 % sobre el cens elector i ja li comença a discutir la seva situació privilegiada.

Aquesta pèrdua de vots, ve dels sectors burgesos que han agafat una solució més conservadora i a la vegada dretana, que la que tenien fins aquell moment. Així es perfila la divisió esquerra-dreta que tan malament va acabar en les eleccions del 36.

BIBLIOGRAFIA

Avenç núm.

El Clamor, diari independent de Badalona. Octubre-novembre 1932.

La Publicitat, diari de la Generalitat. Novembre 1932.